

VARIA

Dringend beroep.

Gelukkig behoort Nederland tot die landen, waar de belangstelling voor de natuur, die altijd wel aanwezig is geweest, in de laatste jaren sterk is toegenomen. Om de invloed van onze onvolprezen Heimans en Thijsse kunnen velen ons benijden. Allerwege wordt in dit onrustbarend dicht bevolkte land ingezien, dat wat ons nog aan natuur rest, beschermd dient te worden. De tijd dat een onbekende vogel uit nieuwsgierigheid geschoten werd, of een nest werd uitgehaald onder kritiek op die „overdreven bescherming” is gelukkig voorbij. De welvaart van de laatste jaren brengt mee, dat steeds meer mensen in de gelegenheid zijn om, al dan niet gemotoriseerd, en al dan niet met hoe langer hoe groter kijkers en kamera's gewapend, hun belangstelling voor onze vogels bot te vieren.

Helaas begint zich echter de keerzijde van deze medaille hoe langer hoe meer te tonen. De op zichzelf prijzenswaardige, en voor de vogels nuttige belangstelling van de vogelaars die zich gaarne ornithologen plegen te noemen, brengt mee dat men elkander op de hoogte houdt van zeldzame waarnemingen, hetgeen tot gevolg kan hebben, dat de rust van de vogels in bedenkelijke mate gestoord wordt. Wanneer in de winter grote groepen ganzen bijeen zijn, is mij vaak opgevallen dat het enthousiasme er de waarnemers toe drijft, zó lang naderbij te komen dat alle vogels vluchten. Tot rustig bestuderen op een veilige afstand van niet gealarmeerde vogels kunnen zij het geduld niet opbrengen. Rustverstoring in Oost Friesland heeft de Kleine Rietganzen er toe gebracht, tot ons land door te trekken; als dank voor het zo veel vaker zien van deze vroeger veel minder talrijke ganzen behoren wij hen zo veel als mogelijk is te ontzien. Zo veel van de grotere vogelsoorten zien hun overwinteringsgebied in ons land toch al op alarmerende wijze inkrimpen — laten wij gastvrijheid tonen door hen met rust te laten.

Veel bedenkelijker nog is het optreden van brutale vogelfotografen, die bij voorkeur zeldzame broedvogels op eigen beeld trachten te brengen, terwijl praktisch al deze soorten in of buiten Nederland reeds vele malen en meestal bovendien veel beter zijn gefotografeerd. Aan al dit opnieuw foto's maken is dan ook volstrekt geen wetenschappelijke waarde toe te kennen. Desondanks drijft egoïstische verzamelwoede de fanatici tot daden die de broedende vogels benadelen. Ik heb klachten gehoord over het wegens fotografeerpogingen in de steek laten van het nest door Bruine Kieken-dieven, terwijl alle deskundigen het er over eens zijn, dat deze soort in alarmerende mate is achteruit gegaan, en streng beschermd behoort te worden. Bij het gelukkig goed bewaakte nest van de Bijeneters, die in 1964 voor het eerst „ergens in Nederland” hebben gebroed, werd op geringe afstand een schuilhut aangetroffen, die wel de aandacht van het publiek op deze vogels moest vestigen, voor zover dat niet al was gebeurd door de grote schare met kijkers gewapende vogelaars, die vaak al van de openbare

weg af naar het nest keken. Bij het nest van de Zwartkopmeeuwen in de Kennemer Duinen stond steeds een schuiltent, waar misschien deze meeuwen zich niets van aantrokken, maar waardoor wèl de aandacht van het publiek onnodig op dit zeldzame broedgeval gevestigd werd. Een jeugdige vogelenthousiast nam het hoogst laakbare besluit over het meertje te zwemmen om de jongen in dit afgesloten en beschermde gebied te tellen! Ook zijn de Morinelplevieren die in 1964 weer in Oost-Flevoland hebben gebroed, opnieuw en nu volkomen onnodig gefotografeerd, wat door de onrust ten gevolge zou kunnen hebben dat het broeden in dit voor alle ornithologen sensationele nieuwe biotoop zou kunnen worden gestaakt. In het artikel van Wittgen (Limosa 1954, p. 198) lezen wij nu pas weer hoe een schuilhut op enkele meters afstand had gestaan van het verstoorde nest van Dwergmeeuwen, die na lange jaren weer eens een poging tot broeden in Nederland hadden gedaan. In het buitenland schijnt het euvel eveneens hand over hand toe te nemen: een broedgeval van de Oehoe in Oostenrijk ontardde in een soort fotografenkermis — het nest werd uitgehaald.

Het lijkt mij de hoogste tijd, om aan deze praktijken paal en perk te stellen. Bestudering van de vogels is het doel van onze vereniging, maar ik meen van onze leden te mogen eisen dat zij nimmer door hun gedrag of door een teveel aan belangstelling riskeren schade aan onze avifauna te veroorzaken. Ook wil ik met klem aanraden uiterst voorzichtig te zijn met mededelingen over zeldzame waarnemingen, vooral wanneer het broedgevallen betreft. Verzamelwoede, ook waar het waarnemingen of foto's en films geldt, kan in een niets ontziende hartstocht ontaarden.

W. H. Bierman.

Ooievaar verdrinkt een gevangen Huismus

In de vogeltuyn van het Zuiderpark te 's-Gravenhage zag ik een Ooievaar naar een Huismus happen. Hij hield de mus met de snavel aan een vleugeltip omhoog en beende met de luid krijsende en fladderende vogel naar de drinkensbak, hield hem een korte poos onder water en verorberde daarna de stil geworden prooi in één keer. De andere aldaar gestationeerde Ooievaar was kennelijk op de hoogte van deze wijze van fijnproeven, want hij kwam van de andere kant van de tuin haastig op de drinkbak toelopen om mee te genieten, maar kwam daarvoor enkele seconden te laat. De voorstelling maakte de indruk van routine werk.

T. Reesink.

Goudvinken pikken spinnen uit hun web

In Duitsland in het Westerwoud kon ik geruime tijd van dichtbij volgen, hoe een weinig schuw paartje Goudvinken fourageerde langs een bosrand. Dit bos was vrij dicht, met langs de rand een onderbegroeiing. In deze onder-

begroeiing en in de onderste dode takken van de bomen bevond zich een zeer groot aantal spinnewebben. De Goudvinken bleken te beschikken over een vliegtechniek om zonder het web te raken de zich in het midden daarvan bevindende spin te consumeren. Zij vlogen horizontaal naar het midden van de spinneweb en bleven daarvoor enige seconden in de lucht hangen door middel van korte vlugge vleugelslagen, waarbij de staart gespreid werd, pikten de spin uit het web en daalden daarna schuin achterwaarts ongeveer $\frac{3}{4}$ meter vliegend, waarbij stuit en staart naar beneden werden gekromd, waarna de normale vlucht werd hervat. Ik heb zowel het mannetje als het vrouwtje deze handeling enige tientallen malen zien uitvoeren.

T. Reesink.